

بررسی ساختار تقاضای گروههای اصلی کالاها و خدمات مصرفی شهری در ایران

محمد خالدی و ابراهیم حسن پور

دانشجویان دوره دکتری اقتصاد کشاورزی دانشگاه تهران

تحلیل ساختار تقاضا به بررسی الگوی مصرف خانوار می‌پردازد. شناخت این الگو سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را جهت پیش بینی وضعیت آینده یاری می‌کند و با ارزیابی سیاستهای گذشته و آینده، برنامه‌ریزی دقیق برای ایجاد شرایط مطلوب فراهم می‌گردد. رفتار مصرفی مصرف‌کنندگان در بخشهای تقاضا منعکس می‌گردد. برای بدست آوردن این بخشها باید معادلات تقاضای کالاها را برآورد نمود. در این مطالعه با استفاده از داده‌های سری زمانی مربوط به سالهای ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۵ تقریب خطی سیستم تقاضای تقریباً ایده‌آل (LA/AIDS) برای هشت گروه کالای مواد خوراکی، پوشاک، مسکن، خدمات خانگی، حمل و نقل، بهداشت و درمان، تفریحات و کالاهای متفرقه به روش برآورد رگرسیونهای به ظاهر نامرتبط برآورد گردید. بخشهای درآمدی بدست آمده برای همه کالاها مثبت بوده و گویای این است که حمل و نقل، خدمات خانگی، تفریحات و کالاهای متفرقه برای جامعه ایران کالاهای لوکس و خوراک، پوشاک، مسکن و بهداشت و درمان کالای ضروری محسوب می‌گردند. علاوه بر این، به استثنای تفریحات، تمام بخشهای خودقیمتی جبرانی و ناجبرانی منفی و مطابق با انتظارات نظری می‌باشند. مقادیر محاسبه شده نشان می‌دهد که پوشاک، تفریحات و کالاهای متفرقه مکمل مواد خوراکی بوده و مسکن، خدمات خانگی، حمل و نقل و بهداشت و درمان رابطه جانشینی با خوراکیها دارند.